

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název bakalářské práce:

Možnosti ergoterapeutické intervence v domácím prostředí u dětí s kombinovaným postižením od narození do sedmi let

Podtitul: **Problematika z pohledu rodičů a ergoterapeutů**

Autor bakalářské práce: **Marianna Vavříková**

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Veronika Vítová**

Bakalářská práce má 90 stran včetně šesti příloh a je doplněna dvěma tabulkami v textu. Přílohy obsahují SWOT analýzu semistrukturovaných rozhovorů a jejich přepis, seznam zařízení, které poskytují ergoterapii pro děti a mládež, dále sbírku zákonů č.326/2014 – kódy pro ergoterapeuty a vzdělávací program specializačního vzdělávání v oboru Ergoterapie pro děti.

Práce je členěna na část teoretickou a praktickou. Teoretická část je zpracována do sedmi kapitol: Vysvětlení základních pojmů, Vývojová stádia dítěte od narození do sedmi let, Komunikace s dětským klientem, Hra, Rodina a dítě se speciálními potřebami, Ergoterapie u dětí v České republice a Ergoterapie u dětí v zahraničí.

Praktická část je členěna na tři kapitoly: Metodologie práce, Výsledky a Kazuistika.

Teoretická část je zpracována pečlivě a má kompilační charakter. V některých kapitolách autorka píše o problematice velmi detailně (např. Komunikace s dětským klientem), je patrné, že ji problematika zajímá. Informace uvedené v teoretické části tvoří dobrý základ pro autorčinu ergoterapeutickou praxi, kterou je možné částečně nahlédnout v Kazuistice uvedené v praktické části. Kapitoly Ergoterapie v ČR a v zahraničí pak tvoří přemostění mezi teoretickou a praktickou částí.

Praktická část obsahuje kapitoly Metodologie, Výsledky a Kazuistiku, která je dle mého názoru cenná v tom směru, že zachycuje práci studentky v domácím prostředí a v Závěru se k ní pak autorka vrací a doplňuje výsledky ze semistrukturovaných rozhovorů o svůj pohled, podložený vlastní zkušeností.

Z hlediska formálních náležitostí autorka v práci dodržuje citační normy a užívá správnou terminologii. V práci se objevují drobné překlepy. Autorčin jazyk poukazuje na empatii a zaujatost tématem.

Za cíle bakalářské práce si autorka stanovila zodpovědět tyto otázky:

- 1) Jaká je nabídka a poptávka ergoterapie u dětí v ČR?
- 2) Uvítali by rodiče domácí intervenci a chtějí ergoterapeuti zařadit domácí návštěvy do praxe?
- 3) Jaké jsou možnosti a úskalí domácí intervence?

Ad 1) Tento cíl se v práci autorky objevuje ve dvou podobách: a) zmapování nabídky ergoterapie u dětí – z hlediska toho, která zařízení poskytují ergoterapii pro děti obecně a b) zda se nabídka ergoterapeutů shoduje s poptávkou a očekáváním rodičů. Je škoda, že každý z cílů nebyl definován zvlášť. Autorka se k jednomu vyjadřuje v rámci diskuze, a ke druhému v rámci závěru.

Každopádně dosažení obou cílů je limitováno. V případě „zmapování nabídky“ pomocí internetového vyhledávače, je limit dán zejména zadáváním vhodných hesel do vyhledávače a obtížností veškerá data a jejich aktuálnost ověřit.

V případě „poptávky a nabídky“ je vzorek jak terapeutů, tak rodičů malý, ale může sloužit jako pilotní studie, na které se ukazuje, jakým směrem další výzkum zaměřit a jak jej designovat.

Ad 2) V rámci semistrukturovaných rozhovorů byla tato otázka zodpovězena a společně s odpovědí se objevuje množství dalších otázek, které souvisejí s otázkou 3.

Ad 3) Ze SWOT analýzy rozhovorů vyloučily možnosti i úskalí domácí intervence z pohledu rodičů i z pohledu ergoterapeutů. Autorka je v Závěru doplňuje o své zkušenosti z praxe.

Autorka uvádí v práci 50 zdrojů, ze kterých pro svou bakalářskou práci čerpala. Větší část tvoří literatura nebo články cizojazyčné. 21 zdrojů je internetových.

Předností práce je schopnost studentky pracovat s aktuální, vhodně tématicky vybranou zahraniční literaturou a články. Získané informace autorka pak dobře uplatňuje v části teoretické a v diskuzi.

Metodologicky si autorka vybrala zajímavý způsob, jak výzkum designovat a analyzovat. Jedná se o metodologický postup kvalitativního zpracování dat. Vzhledem k malému vzorku respondentů z řad rodičů i ergoterapeutů může sloužit jako pilotní výzkum, který ukazuje na jaké oblasti se zaměřit při designování větší studie, což se potvrdilo množstvím otázek, které se v rámci zpracování výsledků objevily. Taková studie by již ale rozsahem přesahovala možnosti bakalářské práce. V metodologii autorka uvádí, jakým způsobem vybírala vzorek respondentů, jak dlouho rozhovory trvaly. Semistrukturované rozhovory i SWOT analýza byly podle mého názoru pro tento vzorek respondentů zvoleny vhodně.

Z hlediska přínosu pro praxi má práce potenciál otevírat nové pohledy na domácí terapeutické intervence s kritickým pohledem na výhody a nevýhody těchto intervencí. Přináší otázky, které souvisí se zaváděním těchto intervencí do praxe a nad kterými by se měl zamýšlet každý ergoterapeut, který se rozhodne takto pracovat. Přínosem pro teorii i praxi jsou autorkou zmiňované informace se zemí, kde výzkumy v této oblasti již probíhaly. Práce přináší mnoho otázek a témat, které by bylo vhodné dále zpracovat v rámci podrobnějšího výzkumu. Přínosem pro praxi jsou i návrhy autorky jak o ergoterapii u dětí informovat, koho oslovovat (pediatři, raná péče), aby bylo možné poskytnout terapii již v raném věku.

Autorka v práci dokazuje, že bylo nutné zvládnout teoretické i praktické znalosti, bez kterých by se zejména na domácích návštěvách, na které dochází do dvou rodin, neobešla. V kazuistice holčičky D. prokazuje svou schopnost práce s konkrétním dítětem a v závěru pak doplňuje kazuistiku o vlastní postřehy, otázky k domácím návštěvám. Propojuje tak informace z teoretické části – kapitoly o komunikaci, hře, rodině.

Výstupy z praktické části autorce poskytly možná více otázek než odpovědí, což podle mého názoru poukazuje na to, že téma nebylo dříve zpracováno a otevírá se tedy mnoho dalších možností, pro další práci s jednotlivými tématy. Zároveň se nabízí otázka, zda by zúžení tématu a zacílení na určité oblasti by práci nepomohlo ke konkrétnějším výstupům.

Autorce se v kapitole Výsledky, na základě provedené SWOT analýzy, podařilo v rozhovorech vyhledat podstatné a následně je v diskuzi interpretovat v kontextu zahraničních studií. Oceňuji prezentaci výsledků ve formě tabulky zachycující SWOT analýzu a uvedený slovní komentář. Výsledky jsou zpracovány v rámci diskuze i závěru, ve kterém se vynořuje mnoho nových otázek, které by mohly vést k dalšímu, podrobnějšímu zpracování či výzkumu. Jak již bylo uvedeno v rámci diskuze a závěru se autorka vyjadřuje k různým otázkám, což práci ubírá na přehlednosti.

Autorka se na teoretickou a praktickou část připravovala pečlivě. Její příprava byla kontinuální, samostatná a tvůrčí. Autorka byla velmi aktivní, pravidelně docházela na konzultace s vedoucí práce a zároveň samostatně vyhledávala informační zdroje. Autorka také věnovala mnoho času samotným návštěvám ve dvou rodinách dětí s kombinovaným postižením, kde si ověřovala a dále rozvíjela poznatky pro téma své bakalářské práce, což dokládá kazuistika a dále je popsáno v závěru práce. Z práce je poznat, že byla napsána s velkým osobním zájmem autorky.

Oceňuji, že celý proces psaní bakalářské práce byl studentkou stále reflektován a tvořivě se rozvíjel při samotném psaní, práci s literaturou, ale také při komunikaci s respondenty v rámci semistrukturovaných rozhovorů a při samotné domácí terapii v rodinách.

Práci považuji pro obor ergoterapie v pediatrii za přínosnou. Autorce se podle mého názoru podařilo „načechrat“ téma, kterému zatím není v České republice věnována dostatečná pozornost. Cíle byly „poodkryty“. V práci je pak patrné, že mnohé z otázek, které se při plnění cíle vynořily, by mohly být samotným konkrétnějším cílem práce. Jak po teoretické, tak praktické stránce je práce dobrým základem pro mapování a zlepšování informovanosti o této problematice. Jak uvádí autorka: „Byla bych ráda, kdyby moje práce sloužila jako námět k dalším výzkumům v oblasti domácí ergoterapie.“ Což je dle mého názoru reálné očekávání.

Téma bylo pro zpracování nelehké. Z hlediska zpracování velkého objemu různorodých dat z různých oblastí může práce působit rozdrobeným dojmem. Autorka by ráda představila všechny aspekty, ale v rámci bakalářské práce je na tolik témat omezený prostor. S obtížností tématu se autorka musela vyrovnat hned na několika rovinách: v rámci vyhledávání a oslovení respondentů a jejich ochoty rozhovor vést, z hlediska vyhledávání zdrojů, které by obsahovaly aktuální informace o domácí ergoterapii u dětí a v neposlední řadě z hlediska rozhodnutí, jak semistrukturované rozhovory analyzovat.

Otázky k obhajobě

1. Můžete uvést příklady možné domácí intervence u dítěte s kvadruspasitkou formou DMO v jednotlivých obdobích jeho vývoje od narození do sedmi let? Jaké faktory budete muset zohlednit?
2. Můžete uvést, zda se v některém z programů VŠ v zahraničí věnuje nějaký předmět přímo domácím návštěvám?

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku **velmi dobře**.

V Praze dne 7.5.2015
Mgr. Veronika Vítová